

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2905/2022
15.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Весне Субић и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиље АА из с. ..., општина Бојник, чији је пуномоћник Радован Цветковић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Јединство“ Бојник, чији је пуномоћник Веселин Станковић, адвокат из ..., ради поништаја решења, враћања на рад и исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3501/21 од 27.04.2022 године, у седници одржаној 15.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3501/21 од 27.04.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3501/21 од 27.04.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Лебану П1 79/20 од 13.05.2021. године у усвајајућем делу става првог изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље да се утврди да је незаконито решење директора туженог број ../2018 од 28.12.2018. године о отказу уговора о раду, да се као такво поништи и наложи туженом да тужиљу врати на рад и одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да јој исплати зараду коју би остварила за период од 29.12.2018. године до 31.05.2019. године, у укупном износу од 148.730,41 динар, са припадајућом законском затезном каматом. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у усвајајућем делу става трећег изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да јој на име трошкова путовања ради доласка и одласка са посла од ... до Бојника и назад, за период од 25.06.2018. године до 28.12.2018. године, исплати износ од 12.260,61 динар са законском затезном каматом почев од 01.01.2019. године до коначне исплате. Ставом трећим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка из става четвртог изреке првостепене пресуде, тако што је обавезана тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 149.877,36 динара, са законском затезном

каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате. Ставом четвртим изреке, укинута је првостепена пресуда у преосталом усвајајућем делу става првог изреке и одбачена као недозвољена тужба тужиље у делу за враћање на рад на послове и радне задатке које је обављала или на друге послове у оквиру њене стручне спреме.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је изјавила ревизију на основу члана 441. Закона о парничном поступку, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/1,49/13, 73/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – други закон) - у даљем тексту ЗПП, и утврдио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била у радном односу код туженог на неодређено време и обављала послове ..., на основу Уговора о раду број ../дел. .. од 06.05.2016. године. На дан доношења Одлуке Скупштина Општина Бојник 13.10.2017. године, којом је сагласно Закону о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору код туженог утврђен максималан број од 10 запослених, тужени је имао у радном односу 21 запосленог на неодређено време. Правилником о систематизацији радних места од 17.11.2017. године, који је ступио на снагу 05.12.2017. године, код туженог је укинута радно место Тужиља није прихватила предлог туженог из Анкете од 11.12.2017. године за споразумни престанак радног односа уз исплату отпремнине, а након позитивног изјашњења двоје радника по истој анкети тужени је имао 19 запослених на неодређено време. Оспореним решењем од 28.12.2018. године, донетим на основу члана 179. став 5. тачка 1) Закона о раду и члана 22. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, тужиљи је отказан уговор о раду од 06.05.2016. године. Тужиљи је радни однос престао закључно са 28.12.2018. године, исплаћена јој је отпремнина 03.01.2019. године, као и све неисплаћене зараде. Захтев тужиље од 27.08.2018. године за исплату путних трошкова је одбијен као неоснован решењем туженог број ../2018 од 31.08.2018. године, које је истог дана достављено тужиљи, а чији поништај она није тражила у судском поступку. Висина предметних новчаних потраживања је утврђена на основу економско - финансијског вештачења.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је тужени у конкретном случају био дужан да пре доношења решења о отказу уговора о раду тужиљи донесе програм решавања вишка запослених, јер је на дан доношења одлуке СО Бојник дана 13.10.2017. године имао 21 радника запосленог на неодређено време, а што представља довољан разлог за незаконитост оспореног решења о отказу уговора о раду од 28.12.2018. године. Следом тога, усвојио је тужбени захтев тужиље за поништај решења, враћање на рад и исплату изгубљене зараде у утуженом периоду, а обавезао је туженог и да тужиљи накнади трошкове превоза, налазећи да јој на

основу члана 118. став 1. тачка 1) Закона о раду припадају стварни трошкови превоза за долазак и одлазак са рада.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу, сматрајући да је тренутак након измене правилника и закључивања споразума са радницима који су се у анкети изјаснили да желе да им престане радни однос релевантан за оцену испуњености услова из члана 153. Закона о раду. Како је тужени у том тренутку имао 19 радника запослених на неодређено време, није постојала потреба за доношењем Програма о решавању вишка запослених, па је тужени процес рационализације спровео на правилан и законит начин. С обзиром да је новим Правилником туженог о систематизацији радних места од 17.11.2017. године укинута радно место тужиље ..., то у конкретном случају није постојала потреба за утврђивањем критеријума и бодовањем. Такође, имајући у виду да је тужилца промену пребивалишта извршила након закључења уговора раду, а да није добила накнадну сагласност послодавца за увећане трошкове превоза за долазак и одлазак са посла после промене пребивалишта, другостепени суд је нашао да тужилци према члану 118. ст. 1. и 3. Закона о раду не припада право на увећане трошкове превоза у утуженом периоду.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, ... 113/17) прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбом члана 118. став 3. истог закона прописано је да промена места становања запосленог након закључења уговора о раду, не може да утиче на увећање трошкова превоза које је послодавац дужан да накнади запосленом у тренутку закључења уговора о раду, без сагласности послодавца.

Правилно је другостепени суд, према становишту Врховног суда, применио материјално право када је одлучио као у изреци побијане пресуде.

Имајући у виду да је тужени након измене Правилника и спроведене анкете имао 19 запослених на неодређено време, у конкретном случају није постојала потреба за доношењем Програма о решавању вишка запослених у смислу члана 153. Закона о раду. Правилником о систематизацији радних места туженог од 17.11.2017. године, који је ступио на снагу 05.12.2017. године, укинута је радно место ... на коме је тужилца радила, па су постојали оправдани разлози на страни послодавца да тужилци откаже уговор о раду, односно да јој престане радни однос као технолошком вишку у смислу цитираног члана 179. став 5. тачка 1) Закона о раду. При том, у случају престанка потребе за радом запослених због укидања радног места за које је запослени има закључен уговор о раду, послодавац није дужан да примени било какве критеријуме приликом отпуштања запосленог. Како је тужилци законито престао радни однос, нису испуњени услови прописани чланом 191. ст. 1. и 2. Закона о раду да тужилца буде враћена на рад и да јој се накнади штета у висини изгубљене зараде. Поред тога, услед изостанка накнадне сагласности послодавца, тужилци у конкретном случају не припада ни право на накнаду трошкова превоза у утуженом периоду у смислу члана 118. ст. 1. и 3. Закона о раду. Такође, правилно је побијаним пресудом одбачена тужба тужиље у

делу за враћање на рад на послове и радне задатке које је обављала или на друге послове у оквиру њене стручне спреме, у складу са чланом 16. ЗПП, с обзиром да обавезивање послодавца да запосленог распореди на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима стеченим радом не спада у судску надлежност, јер се то врши уговором о раду, односно његовим анексом.

Са изложених разлога, Врховни суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиље одбијена, одбијен је и њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу члана 153. и члана 154. став 2. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић